

מי נכנס

לבית

משותף

לא מומן פרסם דבר כתבה על אם אשר בתה עמדה על סף החתונה. רק דבר אחד הפריע — לא היה לה חדר. היא גרה עם הוריה בחדר אחד, חברה אף הוא גר עם הוריו באותם התנאים. לא היה להם כסף לקנות דירה. התוצאה היתה שהזוג, שיכול היה לחיות מאושר, ויתר על הנשואים.

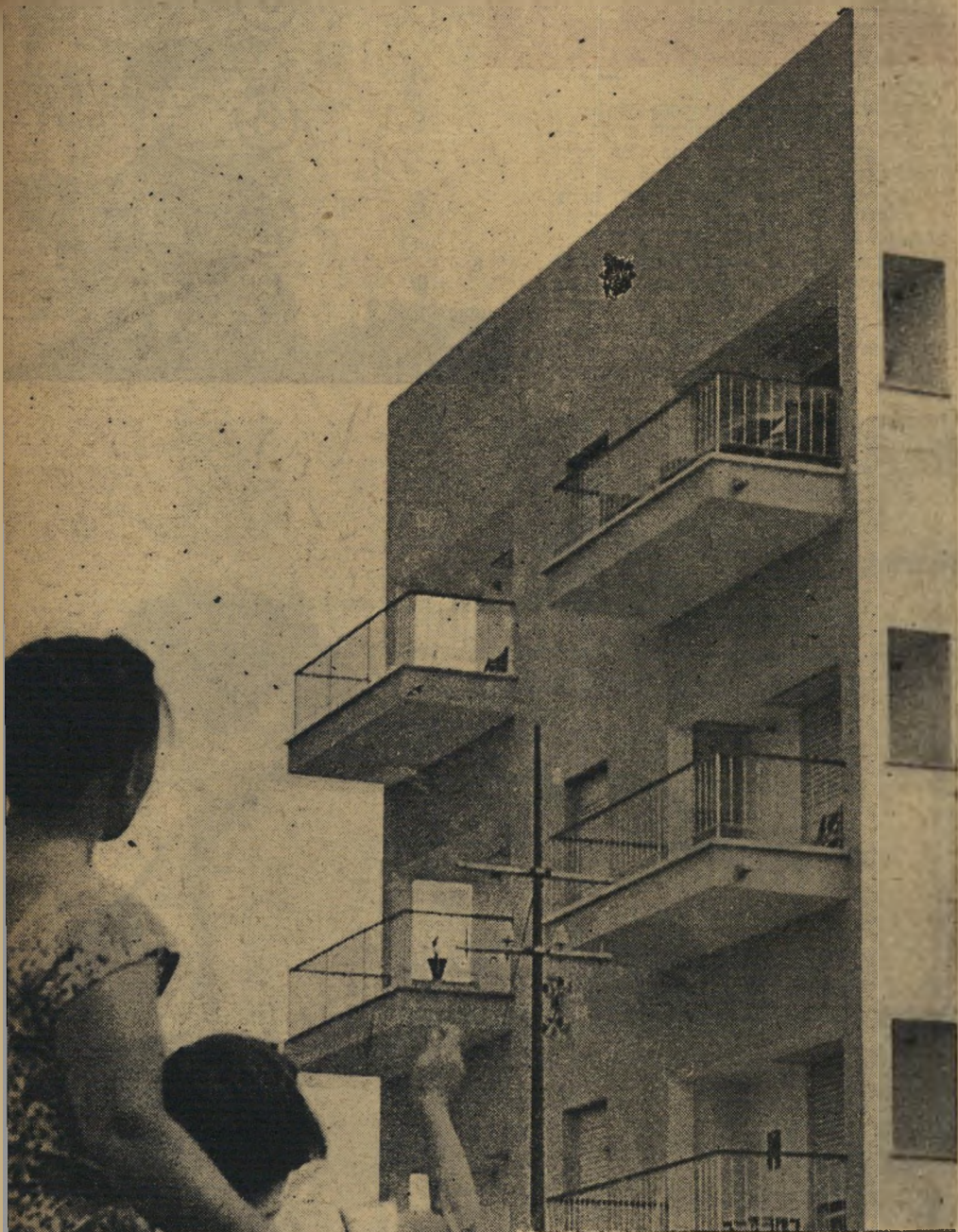
החירוש בכתבה זו היתה ההצעה שצורפה אליה: מדוע לא תקים הממשלה מעברות של בלוקונים — או אף של צריפים — בהן יוכלו זוגות צעירים לגור, תמורת תשלום שכר-דירה הוגן? הווג הצעיר הוא רק אחד מאלפי זוגות, אשר חוסר השיכון הוא בעיית הבעיות של חיינו. בעייה זו נוצרה הרבה זמן לפני שנהרו לארץ מאות אלפי העולים, הרבה זמן לפני שמשק המדינה נהפך על ראשו מחוסר דביוזים. מקורותיו נעוצים עוד בימי הפרוספריטי של המנדט.

אבן הגולל. מאז הוציאה ממשלת המנדט את החוק להגנת זכויות הדייר בשנת 1940 חדלה, למעשה, הקמת בנייני-מגורים להיות השקעה כדאית לבעלי הון — אפילו המסחר במיצרכים קצובים, במחירים רשמיים, הכניס יותר מאשר בנייה למטרת השכרה.

החוק שבא להגן על הדייר מפני התנהגות חסרת-בושה של בעלי-בתים הפך במרוצת הזמן לאבן הגולל של הבנייה הפרטית. עד אשר לחץ האוכר לוסייה ההולכת וגדלה הביא להתפתחות חדשה בבנייה — דמי המפתח. אם בעל הבית אינו יכול לקבוע בעצמו את שכר הדירה, או להוציא את הדייר אם יימצא אחר המשלם יותר, הוא יאלץ את החפץ בשיכון לשלם בפעם אחת את מה שהיה עלול להרויח משך כמה שנים. והאנשים שהיו זקוקים למקום מגורים שילמו.

החלום החדש. ההתפתחות השנייה באה כאשר הגיעו דמי המפתח לממדים אגדיים. "מדוע", שאלו מודעות ענק ליד בניינים חדשים, תשלשל סכומים כאלה לכיסים זרים? הוסף סכום קטן לדמי המפתח ורכוש לעצמך דירה משלך!

ואז עלה שחר הבית המשותף. קבלני בניין הקימו שכונות שלמות של קוביות בטון, אחת דומה למשנתה, ועל כולן התנוסס השלט: בית משותף, דירות לוקסוס, חלומי החדש של האזרח הישראלי. הדייר ההוגן, אשר היה צריך להיות תנאי ראשוני לחיי משפחה, הפך מטרת תשוקתם ומאבקם של רבבות.

אקסלרוד, מנהל השבונות

יוסף אקסלרוד ומשפחתו היו בין הראשונים שעברו לגור בבניין החדש. לפני כשנה ברי-

רה בת שני חדרים בקומת הקרקע. לפני זה גרו בירושלים. לשם עזו מרומניה לפני שנתיים. בדירה גרים יוסף, אשתו, שתי בנותיו והמתן. הוא עובד כמנהל השבונות